

Kádek István PhD tézisei

A rendszerváltásnak nevezett társadalmi-gazdasági fordulat a gazdasági működés kérdéseit a figyelem középpontjába állította. Az oktatási rendszer szereplőinek többsége felismerte, hogy a gazdasági alapismeretek és alapképességek (mérlegelési, kalkulálási, döntési és szervezési képességek elsősorban) nem tekinthetők pusztán a közgazdasági szakképzés elemeinek. Ezek az általános művelődési anyag szerves részét kell, hogy képezzék. Megfogalmazódott tehát annak igénye, hogy a 13-16 éves életkori szakaszban az előbbieken említett ismeretek és kompetenciák minden fiatal számára váljanak elérhetővé. A változások a középfokú közgazdasági szakképzést sem hagyták érintetlenül. Ennek tanításanyagába be kellett emelni a modern üzleti tudományok elemeit, a képzés elméleti alapjait meg kellett tisztítani a korábbi egyoldalú-merev ideologikus beállítottságtól. Változások indukálódtak a felnőttoktatás rendszerében is.

A közgazdasági képzés tehát több szinten is előtérbe került, viszonylag jól körvonalazott, újszerű szakmai tartalmakkal, de nem, vagy alig kimunkált módszertani iránymutatásokkal. E hiányosságot érzékelve, jelen kutatás alapvető célja éppen a közgazdasági oktatásban (mindenekelőtt az elméleti közgazdasági tantárgykörben) eredményesen alkalmazható módszeres eljárások feltérképezése, többirányú megközelítésben:

- a különböző életkorú tanulók körében
- az általános műveltség részeként oktatott gazdasági alapismeretek, illetve a közgazdasági szakképzés területén
- történeti megközelítésben: mi hasznosítható a két világháború közötti időszak közgazdasági oktatásának tapasztalataiból?

Mint az előbbiekből látható, a kutatás időbeni és keresztmetszeti vizsgálatot kombinált egymással, lényegében négy dimenzióban mozgott. A szerző igyekezett összevetni a közgazdasági szemléletformálás két világháború közötti tapasztalatait a jelenlegi (a piacgazdaság újjáéledését követő) megoldásokkal. De mindkét vizsgálati időszakban külön figyelem övezte a középfokú közgazdasági szakképzés alakulását és az általános képzés keretébe illesztett közgazdasági szemléletalapozást.

E többdimenziós vizsgálat igényeihez kellett igazítani a kutatás módszereit. A szerző dokumentumelemzést, valamint kérdőíves felmérést végzett, ez utóbbi módon nyert információkat személyes interjúkkal egészítette ki. Felhasználta a részvételével évek óta folyó gazdaságtanítási kísérlet jegyzőkönyveit, dokumentációit. A szerző támaszkodott saját 25 éves oktatói múltjának tapasztalataira is.

A négy fejezetből álló munka gyakorlatban leginkább hasznosítható eredményei az alábbiak:

- e munka elsőként ad összefoglaló jellegű áttekintést a két világháború közötti időszak hazai közgazdasági képzéseinek tartalmi és módszertani tapasztalatairól;
- a Nemzeti Alaptanterv és a kerettantervek részletes elemzésével hozzájárulhat a jelenleg folyó tantervi munkálatokhoz;
- a dolgozat alapja lehet egy jövőben megírandó szakmódszertani kézikönyvnek, amit mind a közgazdász-tanár hallgatók, mind a már pályán levő, közgazdasági tantárgyakat oktató kollégák haszonnal forgathatnak majd.

A dolgozat eredményének tekinthető az is, hogy a szerző felvázolta a témában a kutatás-fejlesztés további irányait.